

Visiedocument Studeren in de Topstad; actualisatie 2012

In het visiedocument 'Studeren in de Topstad' zijn cijfers opgenomen over de feitelijke en te verwachten aantallen studenten en over hun huisvestingsbehoefte. Het document dateert van begin 2010 en is grotendeels gebaseerd op cijfers uit 2008. Inmiddels zijn we twee en een half jaar verder. Het aantal Amsterdamse studenten is verder gestegen, in 2009 en 2010 zelfs sterker dan verwacht, in 2011 weer iets minder sterk. Op deze 'factsheet' worden de cijfers uit het visiedocument bijgesteld met de kennis van nu, oktober 2012. De actualisatie is vervaardigd door RIGO Research en Advies.

Groei met fluctuaties

Het aantal studenten in het hoger onderwijs blijft toenemen. Het hoger onderwijs Amsterdam kende in 2011 in totaal 104.050 voltijd studenten, dat is bijna 7% meer dan verwacht in *Studeren in de Topstad*. Zowel het aantal studenten in het Wetenschappelijk Onderwijs (WO) als in het Hoger Beroepsonderwijs (HBO) is momenteel groter dan in het visiedocument was verwacht.

De laatste paar jaar is sprake van sterke fluctuaties in de groei. In het WO waren 2009 en 2010 uitschieters naar boven met respectievelijk 8,7% en 7,9% groei. In 2011 bedroeg de groei in het Amsterdamse WO 3,7%. Deze fluctuatie is niet specifiek voor Amsterdam. In Nederland als geheel was de groei in het voltijd WO in 2011 lager dan in de jaren daarvoor (2,1% in 2011 tegen 6% in 2009 en 4,5% in 2010).

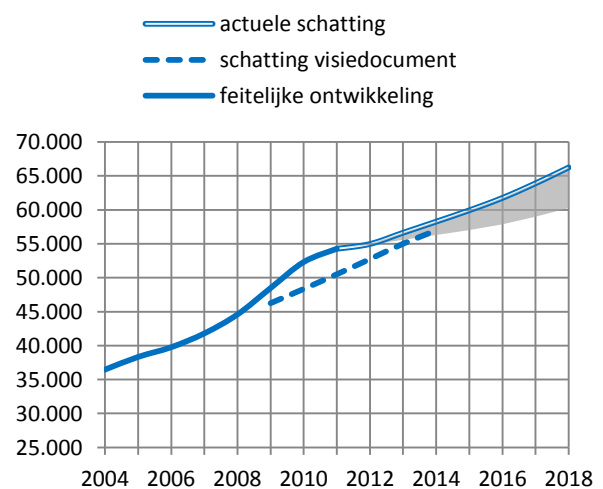
Volgens het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OC&W) komt de recente terugval in de groei door een verminderde instroom, onder meer van buitenlandse studenten. Ook in het Amsterdamse WO bedroeg de groei van het aantal buitenlandse studenten (met een buitenlandse nationaliteit, exclusief uitwisselingsstudenten) in 2011 minder dan in de jaren daarvoor (4% groei tegen 8% in 2009 en 11% in 2010).

In het Amsterdamse HBO (de vier instellingen uit het visiedocument) nam het aantal voltijdstudenten in 2011 toe met 5,8%. Deze toename was groter dan in 2010 (3,6%) en ook groter dan landelijk (3,3%). Het aantal HBO-studenten met buitenlandse nationaliteit nam toe met 3,8%.

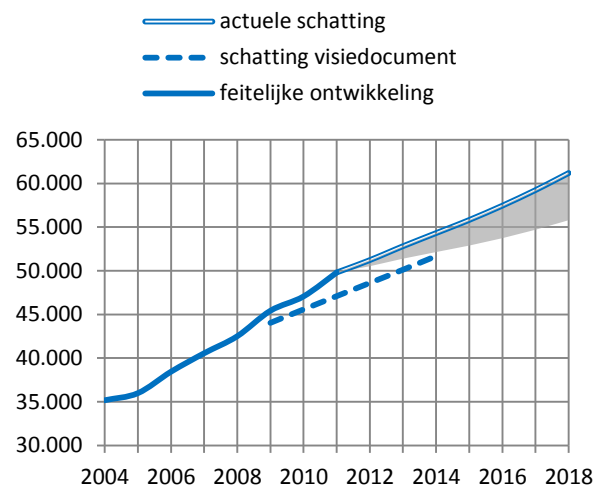
Verwachtingen

Een invloedrijke trend is dat jongeren steeds langer doorleren. Deze toenemende onderwijsparticipatie is voor een belangrijke deel verantwoordelijk voor het feit dat tot in het volgende decennium het aantal studenten in het hoger onderwijs zal stijgen.

Aantal voltijd studenten aan het Amsterdamse Wetenschappelijk Onderwijs, feitelijk en verwacht

Aantal voltijd studenten aan het Amsterdamse Hoger Beroepsonderwijs, feitelijk en verwacht

Aantal voltijdstudenten in Amsterdam, totaal en internationaal, feitelijk (2010 en 2011) en verwacht, afgerond op 50-tallen

	2010	2011	2014	2015	2018
WO					
totaal	52.300	54.250	58.250	59.950	66.250
internationaal	3.350	3.500	4.650	5.100	6.800
HBO					
totaal	47.050	49.800	54.300	55.800	61.200
internationaal	3.000	3.100	3.450	3.550	3.900
totaal hoger onderwijs					
totaal	99.400	104.050	112.600	115.750	127.450
internationaal	6.350	6.600	8.100	8.650	10.750

De referentieraming van OC&W voor Nederland als geheel, die loopt tot 2030, is in 2012 voor het WO naar beneden bijgesteld ten opzichte van de raming uit 2011. Voornaamste reden is dat de feitelijke aantallen in 2011 achterbleven bij de raming voor 2011. De referentieraming voor het HBO voltijd is in 2012 nagenoeg gelijk aan die in 2011.

Voor Amsterdam verwachten we dat de groei boven het landelijke niveau zal blijven liggen. In de actuele raming is het sinds 2005 stijgende 'marktaandeel' van Amsterdam doorgetrokken. Daarmee komt het aantal voltijdstudenten in 2014 op 112.600. Dat is 3,6% meer dan in het visiedocument werd verwacht. Na 2014 moet rekening worden gehouden met een verdere toename, tot mogelijk 127.450 in 2018.

Het is niet zeker dat de groei in Amsterdam boven het landelijke niveau zal blijven uitsteken. Bij evenredige groei komt het aantal studenten in 2018 uit op 116.050. In de figuren is het verschil grijs gearceerd. Aangezien Amsterdam sinds 2005 onafgebroken meer dan evenredig groeit, achten we de hoge uitkomst waarschijnlijker dan de lage.

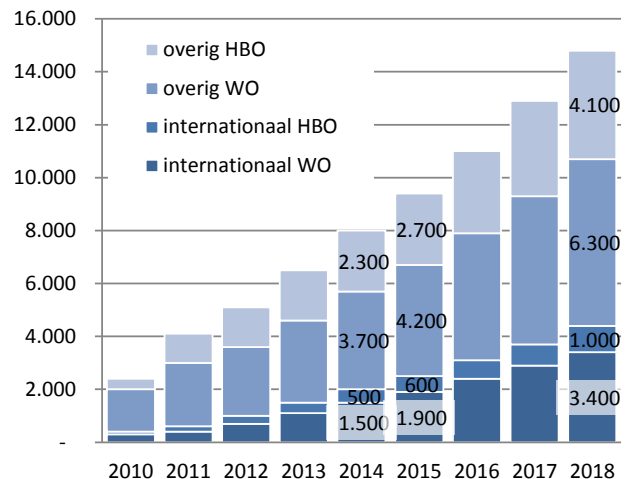
Bijzonder lastig te voorspellen is het aantal buitenlandse studenten. Ondanks dat de groei in studenten met een buitenlandse nationaliteit de laatste jaren achterblijft bij de verwachting, is voor de toekomst voor het WO gerekend met een jaarlijkse groei van 10% buitenlandse studenten en voor het HBO met 5%. In 2014 is het aantal buitenlandse studenten dan naar verwachting gestegen tot 8.100, in 2018 tot 10.750.

Huisvestingsbehoefte

Met de groei van het aantal studenten neemt de behoefte aan studentenhuisvesting navenant toe. In het visiedocument is uitgegaan van het ervaringsgegeven (uit het onderzoek 'Van zeecontainer tot grachtenpand') dat 45% van de voltijd studenten in het Amsterdamse WO en 28% van de HBO-

studenten eigen onderdak nodig heeft in Amsterdam (inclusief Diemen en Amstelveen). Voor de internationale studenten is uitgegaan van 90% huisvestingsbehoefte.

Verwachte toename van het aantal voltijd studenten aan het Amsterdamse Hoger Onderwijs met een huisvestingsbehoefte in Amsterdam

Wanneer deze aandelen worden doorgetrokken, resulteert dit voor de collegeperiode (2010-2014) in een extra huisvestingsbehoefte van 8.000 eenheden. In totaal gaat het in zes jaar tijd (2010 tot en met 2015) om 9.400 eenheden. Dat zijn er 500 minder dan in het visiedocument werd aangenomen voor de periode 2009-2014, voornamelijk als gevolg van een lager dan verwacht aantal buitenlandse studenten. Voor de periode 2015-2018 (vier jaar) mag een extra behoefte worden verwacht van 6.800 eenheden.

Uitwisselingsstudenten en promovendi

Niet inbegrepen in deze raming zijn studenten aan buitenlandse instellingen die voor een korte uitwisselingsperiode naar Amsterdam komen. In 2011 verzorgden UvA en VU de huisvesting voor respectievelijk 2.000 en 700 van deze *exchange students*. Ze blijven gemiddeld een half jaar in Amsterdam. Hun huisvestingsbehoefte wordt geschat op 1.400.

Ook niet inbegrepen zijn de buitenlandse promovendi. Deze 'PHD-students' zijn formeel in Nederland geen studenten, maar werknemers van de universiteiten en bursalen (extern gefinancierd). Het is van groot belang dat promovendi voor de duur van hun promotie (ca. 4 jaar) gehuisvest kunnen worden. Bij de UvA en VU samen gaat het in 2011 om een kleine 1.000 promovendi met een buitenlandse nationaliteit. Hun aantal neemt met tien tot twintig per jaar toe.